

Андрій ОСТАПЧУК,
здобувач третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
Науковий керівник:
Оксана БОДНАР,
доктор педагогічних наук, професор

ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ МИСТЕЦЬКИХ ОСВІТНІХ ЗАХОДІВ

Сучасний етап розвитку педагогічної науки та мистецтва характеризується активним переосмисленням підходів до організації освітньо-виховного процесу, що зумовлено динамічними соціокультурними змінами та трансформацією освітніх запитів сучасного суспільства. У цих умовах особливої актуальності набуває вдосконалення організаційно-управлінських підходів до планування, координації та реалізації мистецьких освітніх заходів як важливої складової виховної роботи закладів освіти. Саме ефективне управління процесом створення й проведення таких заходів забезпечує їхню цілісність, педагогічну доцільність і відповідність потребам здобувачів освіти.

Традиційні моделі організації мистецьких освітніх заходів, що ґрунтуються переважно на репродуктивних формах подання матеріалу та жорстко фіксованій структурі, дедалі частіше виявляються недостатньо результативними. Це зумовлює необхідність переходу до інноваційних організаційно-управлінських рішень, орієнтованих на гнучке планування, варіативність форм діяльності та активне залучення здобувачів освіти до процесу співтворення. У цьому контексті модернізація видовищно-виховної діяльності розглядається не лише як педагогічне, а й як управлінське завдання.

Інновація в освітньо-виховному процесі трактується як цілеспрямована художньо-смілова трансформація, що передбачає впровадження нових організаційних моделей і методів управління мистецькою діяльністю. Вона забезпечує перехід від лінійної схеми «організатор — глядач» до інтерактивної, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, у якій викладач або керівник заходу виконує

функції координатора, модератора й менеджера творчого процесу. Такий підхід сприяє підвищенню ефективності виховного впливу та створенню емоційно насиченого освітнього середовища.

У зазначеному аспекті інноваційні методи у проведенні мистецьких освітніх заходів доцільно розглядати як інструментарій організаційно-управлінської діяльності, що охоплює комплекс художньо-виражальних засобів, педагогічних прийомів і форм взаємодії. Вони ґрунтуються на сучасних досягненнях науки, техніки та мистецтва й спрямовані на оптимізацію процесу планування, реалізації та оцінювання виховного результату. Специфіка таких методів полягає у створенні керованого, емоційно насиченого освітньо-виховного простору, орієнтованого на індивідуальні потреби сучасного здобувача освіти.

З метою підвищення ефективності управління мистецькими освітніми заходами інноваційні методи можуть бути систематизовані за кількома основними напрямками. Цифрові та мультимедійні методи сценічної візуалізації забезпечують нові управлінські можливості у сфері просторової організації заходу, моделювання сценічного середовища та візуалізації змісту за допомогою технологій доповненої й віртуальної реальності (AR/VR), інтерактивного 3D-мапінгу, мультимедійних екранів і цифрових платформ для колективної творчості.

Інтерактивні методи, засновані на принципах діалогічної драматургії, сприяють ефективній координації діяльності учасників і перетворюють мистецький захід на керований процес взаємодії. Вони реалізуються через рольові, ділові та імітаційні ігри, тренінгові форми й кейс-методи, що дозволяють моделювати ситуації творчого вибору та прийняття рішень у межах виховного дійства. Гейміфікаційні методи як засіб управління мотивацією передбачають інтеграцію ігрових механік у структуру заходу, створення систем «квестів» і «челенджів», які активізують внутрішню зацікавленість здобувачів освіти та підтримують їхню участь протягом усього процесу.

Проектні методи творчої реалізації виконують важливу організаційно-управлінську функцію, оскільки передбачають поетапне планування діяльності, розподіл ролей і відповідальності між учасниками та контроль за досягненням результату. Вони спрямовані на створення художнього продукту — театральної постановки, короткометражного фільму, мистецької інсталяції — і поєднують пізнавальну, дослідницьку та художньо-практичну діяльність. Арт-технології як методи художнього впливу використовуються в управлінні емоційною атмосферою заходу та реалізуються через театральні практики, музикотерапію, рухову імпровізацію в поєднанні із сучасними технічними ефектами.

Комунікативні методи смислотворення спрямовані на управління процесами взаємодії, самовираження та рефлексії учасників мистецького заходу. Застосування сторітелінгу, дебатних форматів, подкастингу, відеоблогінгу та інших медіапрактик сприяє розвитку емоційного інтелекту й формуванню здатності усвідомлювати власний досвід у межах художньої діяльності.

Отже, організаційно-управлінські підходи до проведення мистецьких освітніх заходів, засновані на використанні інноваційних методів, виступають важливим чинником модернізації педагогічного процесу. Вони забезпечують ефективне планування, координацію та реалізацію виховної діяльності, сприяють переходу від традиційних форм роботи до інтерактивної, емоційно насиченої взаємодії зі здобувачами освіти. Систематизація інноваційних методів як управлінського інструментарію створює передумови для формування сучасного мистецького освітнього простору, зорієнтованого на потреби й інтереси цифрового покоління.

